SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 121. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 29, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЧЕРВНЯ 1989 Ч. 121. РІК XCVI.

ВИХОДИТЬ ТРИТОМНИК ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ УКРАЇНИ

Київ. — Тисячолітній історично - філософський процес нашої батьківщини лишався майже недослідженим, що й зумовило низький рівень філософської культури в Україні. Причиною цьому є поневолення нашого краю царською, а потім комуністичною Москвою.

І ось нарешті в Києві вийшли з друку перший і другий томи тритомної „Історії філософії на Україні", яку підготували науковці України та Інституту філософії АН УССР. Автори мали на меті показати закономірності й основні етапи розвитку філософських вчень та ідей, що становлять основу української культури. До видання включено невідомі досі широкому колу громадян України пам'ятки філософської думки від найдавніших часів до XV століття. Значно ширше подано період від XV до XVII століття. Та найбільш значні матеріяли пов'язані з філософською спадщиною Києво-Могилянської академії в XVII і першій половині XVIII ст. Це дає змогу осмислити розвиток філософії доби феодалізму в Україні, зокрема спадщину Григорія Сковороди.

В першому томі подано аналізу міфологічних уявлень східньослов'янських пленем, далі — становлення філософської думки доби феодалізму, що припадає на період Київської Руси. Наступним показано період активного формування української народности в XIV-XV ст. за умов безперервної боротьби проти іноземного поневолення. Простежено зародження нового світогляду, формування гуманітарних ідей Острозького культурно-освітнього центру, письменників, братств, дослідницького гуртка друкарні Києво-Печерської лаври в XVI й на початку XVII ст. Цей період і наступний пов'язані з визвольною боротьбою українців проти гноблення польських магнатів.

В XVII ст. і першій половині XVIII ст. відбувався розпад середньовічного церковно-теологічного світогляду. Це було пов'язане з діяльністю Києво-Могилянської академії. Таким чином, дослідники показують що за період, описаний в першому томі змінилося три формації і відповідно три світогляди, три форми духовної культури і філософського мислення. Показано тривале співіснування різних економічних укладів та уповільнений еволюційний розвиток феодалізму.

Другий том охоплює період з початку XIX до початку XX ст. Тут розглядається філософська думка на Україні в період занепаду

(Закінчення на стор. 4)

Помер Михайло Галькевич

Бриджпорт, Конн. (Тарас Сливінський). — Довголітній секретар 59-го Відділу Українська Січ УНС, тут, упокоївся 1-го квітня 1989 року, проживши 95 років трудолюбного життя.

М. Галькевич як секретар 59-го Відділу служив УНСоюзові півстоліття.

За той час приєднав велику кількість членів, а головно після Другої світової війни, коли прибувала нова хвиля еміграції до Америки.

Між іншим, багато родин завдячує М. Галькевичу приїзд до вільної країни, яким він спонзорував .

З огляду на старший вік в 1975 році М. Галькевич на річних зборах подякував членам за їх піддержку в праці для Батька Союза. Вибрано нового секретаря Т. Сливінського. Але поки пам'ять йому служила, він і далі цікавився своїм відділом.

Михайло Галькевич належав майже до всіх організацій на терені Бриджпорту, був активним і фінансово піддержував їх.

Покійний походив зі села Ковтово, Західня Україна. Народився 1895 року, до Америки прибув в 1915 році і поселився в Пенсильванії, а відтак в Бриджпорті, Конн.

Залишив в смутку сестру у Франції, сина Михайла, дочку Катерину Факс, чотири внуки і всю союзову громаду в Бриджпорті.

Похорон відбувся з похоронного заведення Пістей до католицької церкви Покров Пресвятої Богородиці, а відтак на цвинтар Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Покійного прощали голова Нюгейвенської Округи д-р Михайло Снігурович, і голова 59-го Відділу УНС Дмитро Стець.

СВІТОВА КООРДИНАЦІЙНА ВИХОВНО-ОСВІТНЯ РАДА

ЗАКЛИК

У рік Великого Ювілею 175-ліття із дня народження Батька Української Мови — **Тараса Шевченка.**

У Рік Української Мови, проголошений Світовим Конґресом Вільних Українців,

— У час коли найкращі люди нашої підневільної Батьківщини стають неустрашимо до боротьби за права нашої мови,

— стверджуємо, що існування української мови в діяспорі — в неменшій **небезпеці**, як і в Рідному Краю,

— а тому **закликаємо все громадянство діяспори** включитися активно у це всенаціональне змагання, а саме:

просимо —

— **Владик усіх наших віровизнань** — поручати якнайширше вживання української мови в церковному житті, зокрема ж у катехизації та в групах молоді,

— **Наші громадські організації та їх проводи** — вести свою діяльність та діловодства як далеко це лиш можливо, українською мовою,

— **Наших чільних громадян — підносити авторитет** української мови постійним та поправним її вживанням,

— **Наших Батьків** — виховувати дітей в українській мові та включати їх вже змалку в українське громадське життя, через школи українознавства та українські молодечі організації,

— **Все наше громадянство** піддержувати і читати українську пресу й видання, найкращого носія українського вільного слова,

— підносити всіма можливими засобами повагу та рівень знання **Української Мови.**

Мова — душа народу!

Що зробили ви сьогодні, щоб вона жила?!

Голова: **Іроїда Винницька**

Секретар: **Л. Храплива-Щур**

Крайовий Комітет Тисячоліття видає Пропам'ятну Книгу

Ню Йорк (В.К.). — Пленарне засідання Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні, яке відбулося 10-го червня 1989 року в Українському Культурно-Освітньому Центрі у Філядельфії, потвердило рішення Ділового комітету видати Пропам'ятну Книгу відзначувань Тисячоліття в Америці та зібрати й упорядкувати фільми з тих святкувань і для цих цілей вирішило продовжити існування Комітету до часу виконання цих завдань.

На Пленарне засідання прибули представники крайових церковних і громадських організацій та репрезентанти місцевих комітетів Тисячоліття, перед якими, як представниками громади, склали свої звіти з праці всі референти Ділового комітету.

Засідання відкрив і ним провадив д-р Юрій Старосольський, голова президії Комітету при помочі д-ра Юрія Солтиса, голови Ділового комітету. Після привіту предсідника і вшанування померлих членів комітету був прочитаний привіт від Високопреосвященного Владики Стефана Сулика в якому Митрополит дав признання Крайовому Комітетові за пророблену працю і заохочував тепер діяти в напрямі допомоги леґалізації наших Церков на Україні.

Д-р Юрій Солтис склав обширний звіт зі своєї багатогранної діяльности від початку існування комітету, тобто 23-го березня 1989 року до часу цього засідання. Звіт, написаний і розданий присутнім на залі, виказав великий вклад голови Ділового комітету у працю Крайового Комітету.

Уляна Дячук, фінансовий референт і скарбник, відчитала подрібний фінансовий звіт також за цілий час існування Комітету. Звіт виказав, що всіх прибутків на день 31-го травня 1989 року було 418,949.31 дол., а всіх видатків 392,847.69 дол. В касі залишилось 26,101.62 дол. Приходи були головно з фінансових організацій, громадських організацій, багатьох осіб і доходів з брошур, емблем та інших. Найбільше видатків принесли три концерти у Вашінґтоні в часі відзначувань там Тисячоліття — 210,573.78 дол. (а не як було помилко-

(Закінчення на стор. 4)

Н. Рижков відкинув кандидатури своїх ставлеників

Москва. — Голова Ради Міністрів СССР Ніколай Рижков оголосив, що відкидає сім кандидатур з запропонованих ним до складу уряду. Проти шести кандидатур заперечували депутати Верховної Ради — члени комісій, які обговорювали кандидатури майбутніх міністрів і голів державних комітетів.

Кореспондент агентства Ассошієйтед Пресс відзначає, що це був перший випадок зняття запропонованих головою уряду кандидатур в результаті заперечень депутатів. АП вказує, що у принципі Н. Рижков міг би не погодитися з рішеннями комісій і виступити на пленарному засіданні Верховної Ради на захист своїх ставлеників. Він, однак, вважав за потрібне не робити цього і оголосив, що запропонує нових кандидатів. Серед відкинутих депутатами — нинішній міністер культури СССР Васілій Захаров, а також кандидат на пост міністра нафтогазової промисловости Ґеннадій Богом'яков і П. Полад-Заде, запропонований на посаду міністра меліорації і водного господарства. Депутати вважали, що Марат Грамов, який очолює комітет у справах фізкультури і спорту, не відповідає своїй посаді. Вони відкинули також Ліру Розанову, яку Рижков запропонував на пост голови державного комітету у справах цін, і Володимира Грибова, який повинен був очолювати Державний банк.

Н. Рижков оголосив також про те, що він відкликає запропоновану ним кандидатуру міністра приладобудівництва, засобів автоматизації і систем управління, не назвавши при цьому ім'я свого кандидата. І, нарешті, совєтський прем'єр згадав про те, що залишається незайнятою вакансія голови державного комітету у справах захисту природи і не вирішена справа про кандидатуру одного з трьох перших заступників голови Ради міністрів.

Верховна Рада оголосила що на наступній сесії з'їзду народних депутатів буде повідомлено про результати праці у справі „політичної оцінки" совєтського керівництва про введення військ в Афаністан у 1979 році.

НА СОЮЗІВЦІ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ НОВИЙ СЕЗОН

Керґонксон, Н.Й. — Відпочинкова оселя УНС „Союзівка" чепурно прибрана, неначе дівчина у вінку, чекає на приїзд гостей, які приїдуть на цей перший сезоновий кінець тижня, в котрому припадає також й День Незалежности, щоб провести ці дні в гурті своїх земляків і в культурно-мистецькій атмосфері широковідомої гостинної Союзівки.

Управитель оселі Іван Флис, мол., з допомогою інших членів управи Союзівки і працюючого персоналу приготовив все, що потрібно для прийняття гостей: кімнати відновлено, охолодження перевірено, поширено меню, поліпшено різні інші удогіднення, а обидва басейни з приманливою нетерпеливістю очікують тих, що, безумовно, кидатимуться у їхні прохолоджуючі обійми.

Заплянована різноманітна культурно-мистецька та інші програми на цей 35-ий з черги літній сезон розпічнеться вже в п'ятницю, 30-го червня, забавою під звуки оркестри „Хвиля", чарів

Люба Ґой

Маріяна Сухенко-Котрель

ного оточення гористої околиці Союзівки і небуденного товариства. В суботу, 1-го липня, до танців пригриватимуть аж дві оркестри, бо крім уже попередньо згаданої оркестри „Хвиля" гратиме також відома і загально люблена оркестра „Темпо", котра буде грати і в неділю, 2-го липня. У розваговій програмі виступлять відомі мистці сцени Люба Ґой — гуморист і Василь Мельничин — тенор в суботу, 1-го липня. У неділю, 2-го липня, виступить Маріянка Сухенко-Котрель — сопрано. До речі, це колишня Міс Союзівка, а її акомпаньюватиме Софія Берик-Шульц. Впродовж цьогорічного літнього сезону майстром церемонії буде Марічка Глібович.

Цьогорічний літній сезон на Созювіці заповідається цікаво, бо кожної суботи і неділі виступатимуть відомі мистецькі таланти, співаки, танцюристи і музики. Як і кожного року спеціяльною атракцією буде вибір Міс Союзівки та ряд спортових турнірів і змагань.

З уваги на зростаюче зацікавлення приміщеннями на Союзівці управитель пропонує всім зацікавленим особам, що плянують провести літні дні на Союзівці, якнайскорше робити замовлення кімнат, щоби уникнути розчарувань, коли забракне для них приміщення.

Знову ж управа оселі доложить всіх зусиль, щоби гості на гірських теренах Союзівки серед розкішної природи, українського середовища і культурних мистецьких виступів почувалися, як „у своїй хаті".

В. Мельничин

ПРОСЛІДЖУЮТЬ ГОЛОСЛІВНІ ТВЕРДЖЕННЯ ПРОТИ ДЕПАРТАМЕНТУ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА І РОЗБУДОВИ МІСТ

Вашінґтон. — Вже від довшого часу на сторінках преси появляються натяки та не потверджені закиди, що в Департаменті житлового будівництва і розбудови міст є великі надужиття. У зв'язку із цим, Департамент справедливости і три Конгресові комісії почали цю справу розглядати з трьох аспектів використовування впливів для промощування доріг іншим, крадежу фондів і політичного фаворитизму.

Розсліджування розпочато з натяків про політичне надужиття в 8-ій секції мешканево відновлювальної програми, бо, згідно з існуючою програмою, з наділенням контракту даний будівничий є забезпечений податковою підмогою впродовж 15-ти років. Тут перевірка виказала великі надужиття політичного впливу: контракти надавано без будь-яких конкуренційних пропозицій, а просто на пропозиції високопоставлених республіканських чиновників, яких контрактори затруднювали тільки тому, що вони мали вплив на чільних урядовців Департаменту житлового будівництва і розбудови міст. Тут випливають такі відомі прізвища: колишній секретар Департаменту внутрішніх справ Джеймс Вотт, визначний стратеґіст республіканських виборчих кампаній — Фред Буш (не споріднений з президентом Дж. Бушом), який був одним із провідних збирачів фондів виборчої кампанії теперішнього президента у 1988 році, Роберт Вайнберґер, родич колишнього секретаря Департаменту оборони Каспара Вайнберґера, сенатор Едвард Брук і колишній генеральний прокурор Джон Мічелл. Покищо жадних кримінальних зловживань не знайдено.

Коли мова про крадіж фондів, то покищо Департамент справедливости видав доручення розслідити місцевих урядовців Департаменту житлового будівництва. Тобто тих контракторів на місцях, які мали гроші, зібрані з продажу новозбудованих домів, негайно передати до відповідного департаменту.

В справі уділення політичного фаворитизму секретар Департаменту житлового будівництва Джек Кемп зарядив негайно розглянути федерально спонзоровану програму побудови житлових приміщень у місцевості Айленд Парк, Л. І., в нюйоркському стейті. Перевірка тут зосереджується на тому, що правдивими є натяки на те, що Джеральдін МекҐенн, окружний адміністратор Департаменту й інші спекулювали при розподілі про те, хто може стати покупцем тих домів, при тому зовсім не допускаючи до цієї можливости купна негрів, а фаворизували політично впливових місцевих жителів. Перевірка тих голослівних тверджень продовжується.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• 12-го травня у місті Червонограді, Львівської области до поліклініки, де працює член Всеукраїнської Координаційної Ради УГС Степан Хмара, прибуло кілька десятків міліціонерів з гумовими кийками на чолі з заступником начальника червоноградської міліції майором Горуном. Вони прибули із наміром — затримати Степана Хмару й привести його до суду, де суддя Тарнавська збиралася засудити Хмару за порушення режиму адміністративного нагляду. Степан Хмара відмовився здаватися до рук міліції і зник у невідомому напрямі, заявивши перед цим, що з'явиться на суд лише тоді, коли йому дадуть можливість запросити для проведення судового процесу незалежного адвоката, непідкуплених свідків, а також буде забезпечена широка гласність під час розгляду справи. Майор Горун та його підлеглі після погроз і брутальних висловлювань на адресу медичних працівників вийшли з поліклініки.

• 14-го травня у селі Ременів Кам'яно-Бузького району Львівської области під час повторних виборів член УГС Іван Максимишин намагався перешкодити членам виборчої комісії порушувати закон про вибори. Розлючене місцеве начальство викликало до села міліцію. Максимишина захопили та відвезли до міста Кам'яно-Бузьк, де суд засудив його на п'ятнадцять діб арешту за хуліганство.

• 14-го травня, в день повторних виборів у Львові та Львівській області, усі громадські спостерігачі, які прийшли на виборчі дільниці, не були допущені головами дільничих комісій здійснювати спостереження за проходженням виборів під приводом, що вони не мають дозволу з окружної виборчої комісії. У зв'язку з цим до центрральної виборчої комісії було направлено десятки телеграм протесту проти порушення закону про вибори. Протест, зокрема, вислали такі громадські спостерігачі: Скорик, Лешньовський, Ведак, Васьків, Гілевич, Чурилик, Івашків, Садовська, Оприск, Митько, Стадницький.

• 14-го травня у Львові на Личаківському цвинтарі на могилі художника Павла Ковжуна відбулася Панахида з нагоди п'ятидесятиліття з дня його смерти. Відправив Панахиду православний священик церкви Петра і Павла. На Панахиді були присутні близько тисячі осіб, шанувальників творчости художника.

• 15-го травня виборчі комісії визначили результати повторних виборів по чотирьох виборчих округах у Львові та у Львівській області. По Львівському Залізничному округу No 487 депутатом став поет Ростислав Братунь, якого підтримували всі неформальні об'єднання Львова, в тому числі і Українська Гельсінкська Спілка. За Братуня проголосувало шістдесят відсотків виборців. Решта кандидатів набрала незначну кількість голосів. У трьох округах, де УГС та інші неформальні об'єднання закликали до бойкоту, не було обрано жадного кандидата. Так, по Дрогобицькій виборчій окрузі No 488 проти партійних кандидатів проголосувало від шістдесяти до вісімдесяти відсотків виборців. По Червоноградській виборчій окрузі No 492 проти офіційних кандидатів проголосувало від сімдесяти двох до дев'яносто чотирьох відсотків виборців. А по Львівській національно-територіяльній окрузі, де взяло участь у голосуванні сімдесят два відсотки виборців, проти партійних кандидатів проголосувало від сімдесяти до вісімдесяти п'яти відсотків виборців.

В НЮ ЙОРКУ БУДЕ ДОПОВІДАТИ Л. ТАНЮК

Ню Йорк., Н.Й. — Визначний український режисер Лесь Танюк і його дружина Неллі Корнієнко перебувають тепер кілька тижнів на Північно-американському континенті.

Вони виступлять в Ню Йорку, в Українському Інституті Америки при 2 Схід. 79 вулиця у п'ятницю, 7-го липня ц.р. о год. 7:30 вечора і говоритимуть про сучасний театр і вибори в Україні.

Заплановані є також їхні доповіді в Гантері, Н.Й., та Ірвінґтоні, Н.Дж.

ПОЯВИЛАСЯ КНИЖЕЧКА ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ

Акрон, Огайо. — Минулого року, тут вийшла особливої вартости книжечка Віри Ведмедик Кап і Люби Білаш п.з. „Танцюють букви і числа". Книжечку цю для дітвори — у віці поміж другим та сьомим роком життя, ілюструвала Марія Трач-Голядик.

Поява ця тим більш приманлива, що дитина не лише вивчає літери в абетці, але й поруч може знайти розвагу, розмальовуючи ілюстрації чи розгадуючи загадки.

Видання це — в ціні 4-ох долярів і 95 центів — можна набути, звернувшись на таку адресу: **AlexSon Publishing, 685 Rockwood Drive, Akron, Ohio 44313.**

У СВІТІ

У ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОМУ місті Усті-над-Орлицею, недалеко від Праги, почався суд над двома учасниками правозахисного руху. Перед судом стали видавець нелеґальної літератури Францішек Старек і його співробітниця Іва Войткова. Про це повідомила правозахисна організація „Міжнародна Гельсінкська федерація", що знаходиться у столиці Австрії Відні. Ф. Старек, якому 36 років, уже двічі відбував тюремне ув'язнення за правозахисну діяльність. Він, зокрема, випускав підпільний журнал „Вокно", а також книжки та інформаційний бюлетень.

КОЛЮМБІЙСЬКІ ЗАКОЛОТНИКИ-комуністи підірвали нафтопровід у районі Тихоокеанського побережжя і припинили на 48 годин подавання бензини в місто Буевентура. Терористична акція була вчинена через три дні після того, як уряд Колюмбії відкинув ультиматум заколотників про повну націоналізацію всієї нафтової промисловости. Нині урядові належить приблизно 50 відсотків підприємств цілої індустрії. Нинішня терористична акція — чергова з ряду подібних. Пресове аґентство АП нагадує, що кілька днів тому комуністи підірвали сховище в районі порту Ковенас, зменшивши тим самим колюмбійський нафтоекспорт на 200,000 барилок щоденно. Ця терористична акція змусила уряд підняти ціну ґальону бензини на 10 центів, щоб компенсувати втрату 204 мільйонів долярів у нинішньому фінансовому році.

НОВА ХВИЛЯ ЕТНІЧНИХ заворушень у південних республіках Совєтського Союзу прокотилася по Грузії. У грузинських містах Марнеулі і Болнісі сталися сутички між грузинами і азербайджанцями. Це вже другий випадок заворушень у совєтській Грузії з початку цього року. У квітні під час заворушень, що спалахнули у Тбілісі, 20 осіб були вбиті. Про нові заворушення у Грузії совєтські газети покищо не повідомляють.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ подав до загального відома, що прийнято резиґнацію Алана Нелсона з посади голови Департаменту іміграції і натуралізації. Алан Нелсон один із багатьох номінатів попередньої адміністрації, як і всі інші зложив таку формальну заяву ще в січні, як тільки президент Дж. Буш перебрав державне правління. Виявляється, що з уваги на контроверсійність поглядів, котрі заіснували між Аланом Нелсоном і його безпосереднім шефом генеральним прокуратором **Діком** Торнбурґгом, що його резиґнацію таки прийнято. Аналітики і політичні коментатори стверджують, що він на своєму пості значно підніс важливість свого Департаменту, а його рішення почали ставати контроворсійними, зокрема коли йшлося про незаконних іміґрантів чи надання автоматично статусу втікача, великій кількості приїжджих жидів з СССР.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА після затяжної полеміки дійшов вкінці до заключення, що Конституція Америки дозволяє стейтам судити і карати смертю уповільнених і малолітніх вбивників. Це заключення вийшло після двох окремих голосувань, де голос судді Сендри Дей О'Коннор в обидвох випадках був вирішальним. Рішення перейшли голосами 5 до 4 [illegible] в обидвох справах більшість погодилася з тим, що суспільство в загальному не уважає, що це є „жорстоким і незвичайним" покаранням, яке б суперечило з восьмою поправкою Конституції ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Svoboda ISSN 0274-6964 ... except Sundays, Mondays and holidays ... National Association ... Montgomery ... N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 ... UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні ... UNA (202) 347-8631 (факс)

... Jersey City, N.J.

Передплата ... $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів ... Зміна адреси $1.00
... Svoboda

Статті ... не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти ... матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються ... собі це виразно застеріг, долучивши ... відповідною поштовою оплатою. — ... Редакція не відповідає.

... Jersey City, N.J. 07303

Розумний виступ Сахарова

Ми, українці, здебільшого ставимося скептично до будь-яких виступів московських демократів-лібералів, маємо бо дуже сумний досвід з їхнім лібералізмом і їхнім слов'янським братолюбієм. Маємо сумний досвід, що коли йдеться про права народів до своєї суверенної волі, то вони признають те право народам на другій півкулі, але не в Европі. А російський комуністичний імперіялізм не знає перешкод у просторі і не було прецеденту, щоб той імперіялізм знайшов опротив збоку демократів-лібералів. А проте Андрей Сахаров—учений фізик, винахідник совєтської водневої зброї, член Академії Наук, голосно запротестував проти окупації Афганістану. Окупацією України не цікавиться, але у новому совєтському парляменті належить до опозиційного табору. Попав в неласку Міхаїла Ґорбачова, якого спершу прославляв, бо Ґорбачов відвідав був його на засланні і перевів його регабілітацію. Сахаров перестав прославляти Ґорбачова як великого реформатора, коли той на недавньому засіданні парляменту перервав критичну промову і відібрав йому голос. Але видне, що Сахаров уже від довшого часу, придивляючись дійсності в СССР, розчарувався у великому реформаторі. І коли в минулому тижні поїхав до Англії, щоб там дістати почесний докторат у двох престижевих університетах, склав такі заяви, під якими кожний із нас може підписатися.

„Ню Йорк Таймс" з дати 24-го червня 1989 року передає досить докладно заяви Сахарова на його півгодинній авдієнції у прем'єра Марґарет Тачер і згодом на форумі Інституту міжнародних справ. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" покликається на інформації від речника британського міністерства закордонних справ і наводить цитати зі заяви Сахарова буквально, у „лапках". Аж дивно почути критицизм Сахарова на тему кар'єризму Ґорбачова, який, мовляв, „їхав на шпиль влади ескалейтором". Сахаров схарактеризував відносини в СССР, як пливкі, хаотичні і непевні, з усіма можливостями зміни, включно з військовим переворотом і поворотом до ери диктаторської реакції. Тому перестерігав, щоб Захід не дав Ґорбачову ніякої фінансової допомоги, бо невідомо, в чиї руки попадеться та допомога. Висловився теж дуже критично про вислід реформ Ґорбачова націлених на поправу економіки. Сахаров не бачить тут ніякої зміни на краще. Виступаючи в Лондоні у Королівському інституті міжнародних справ Сахаров свобідно, не користуючись ніяким писаним текстом, заявив без обиняків: „Це ситуація (в СССР), в якій уже небезпечно давати будь-які кредити". Сахаров запевняв, що в СССР населення не має ніякого довір'я до державного проводу. Коли Ґорбачов хвалиться, що перевів поважні політичні зміни, то насправді державно-адміністраційний апарат залишився той сам і щойно вимагає кардинальних змін. Вони можуть довести до змін „наліво або направо". Тому Сахаров таврував наївне надмірне захоплення Ґорбачовим у Західній Німеччині, як позбавлення дійсних основ. Водночас з притиском просив Марґарет Тачер і ввесь британський політичний світ, щоб вони не допустили до дальших розстрілів прихильників демократії у Китаї.

„Ню Йорк Таймс" від себе додає, що хоча Марґарет Тачер кількакратно позитивно поставилась до Ґорбачова і його реформ, проте вона була на недавній конференції на вершинах НАТО речником скептизму. НАТО рішило бути обережним і не квапитися з переговорами про редукцію атомових ракет на коротку віддаль, поки Москва не зредукує значно свої наземні війська. Заява Сахарова потверджує потребу обережности.

Президент Буш ввесь час проявляє обережність супроти Ґорбачова і його перебудови. Тому дотепер не говориться про його зустріч на вершинах з Ґорбачовим. Він заявив, що радо привітав би СССР у гурті демократичних країн і що Америка готова перейти від політики стримування до політики співпраці, але узалежнив це від московських діл: припинення допомоги Кубі й Нікараґуа та у внутрішній політиці — привернення людських і громадських прав, яких там усе ще немає.

Осип Губчак

НА ХОЛОДНО

Під таким заголовком 50 літ тому я написав статтю в „Українських Вістях" у Львові з приводу боротьби в Карпатській Україні. Я писав, що не треба нам робити собі за великих надій, бо Карпатській Україні буде тяжко втриматися, щоб потім не попасти у велику розпач і зневіру. Тепер під таким самим заголовком хочу висловити свої думки з приводу подій в Україні. Виглядає так, що ми виявляємо надто великі надії і сподівання, так немов би ми були вже рівні силою Москві. А воно, на жаль, не виглядає так рожево. Проти визвольних рухів народів Москва відразу зареаґувала дуже гостро новими законами і такими брутальними діями, як от в Грузії. Комунізм не так легко чи скоро впаде, як то виглядає зі статтей в часописах. Москва має через Ґорбачова чималі успіхи. В Афганістані вона підсилила модерною зброєю скомунізованих афганців і боротьба повстанців застрягла, хоч вже писалося, що вони за кілька тижнів викинуть афганський комуністичний уряд. У Китаї комуністи криваво здушили студентський демократичний рух і закріпили свої позиції. Ґорбачов відвідав Іран ще перед смертю Хомейні і тепер його наступник нав'язує з Москвою дуже тісні зв'язки. Останньо Ґорбачов поїхав до Західньої Німеччини, щоб там вбивати клин між европейськими союзниками Америки.

Найкраще послухати, що каже про майбутнє Совєтського Союзу колишній дорадник Президента Бжезінські. Він пише в своїй книжці: „Перебудова ще буде йти якийсь час (це й добре, бо ми будемо мати більше часу на політичне усвідомлення мас), але дедалі затверділі комуністи візьмуть верх і можуть Ґорбачова усунути, а то й спрятати, а тоді в СССР настане такий хаос, що армія буде мусіти взяти провід, усунути комуністів і завести військову диктатуру". Годі вгадати, що може бути далі, але — як звичайно це буває — військова диктатура може зачати якусь воєнну авантуру, щоб відвернути увагу населення від внутрішніх труднощів. Але можна бути певним, що вперті комуністичні „десперадос" не здадуть своїх позицій так легко.

Варто тут пригадати слова Леніна: „На цьому світі все мусить відійти, а коли і для комуністів прийде час відійти, то ми затріснемо за собою двері з такою силою, що весь світ здригнеться". Я таки побоююся, що це пророцтво Леніна може справдитися. Що ж нам робити в такій ситуації? Передовсім не нетерпеливитися, а вичекати, коли Москва сама зогниє в своїм хаосі. І лишити провід в руках Української Гельсінкської Спілки, бо вони там найліпше знають не лиш,що треба зробити, але й що в даній ситуації можна зробити. Є такий вірш поета Самійленка: „Це річ, моспане, друга — одно молоти язиком, а друге перти плуга". „Молоти язиком" — це всі ці промови, заяви, програми і декларації на еміграції — все гарно, але визвольної справи це не посуне наперед ані на крок. „Перти плуга" — це те, що робить УГС, щоденна праця в краю, все наражена на шикани і переслідування. Це реальна і доцільна робота і нам тільки треба її всеціло підтримати.

У свій час була видана в Галичині така книжечка пословиць п. з. „Хоч не ладно, але складно" і з неї я пригадую таку приповідку: „Не штука з лука застрілити крука але голим п'ястуком затовкти їжака". Поляки мають „лук"себто армію, свій державний апарат об'єднані в „Солідарності", але не зважаючи на це, не відважуються виступити проти Москви, а Валенса дораджує своїм землякам поміркованість. Якщо вірити останнім вісткам, то є можливість, що „Солідарність" може співпрацювати з комуністичним правительством. Щож ми? Ми не маємо армії, державний апарат змосковщений, в Україні є десять мільйонів московської меншини. Маніфестації відбуваються у Львові і Києві, але в Харкові, Донецьку, Кубані, Криму, Одесі і всій південній Україні — глухо. А загальна маса народу — пасивна. Чи в такій ситуації ми можемо ризикувати „голим пястуком" пробувати товкти московського „їжака"?

Анна Білик

А „біла пляма" залишається!

У рубриці „Читач-газета-читач" газета „Вісті з України", що виходить для українців за кордоном, у своєму 19-му числі з травня нинішнього року, опублікувала статтю доктора історичних наук Валерія Смолія під заголовком „Українська народність: витоки, формування". Стаття є нібито відголосом на лист Ярослава Сороки зі Західньої Німеччини, в якому він писав до редакції: „Проблеми формування і становлення української народності — це тема, де ще не мало 'білих плям'. Чи не час вченим України більш активно їх виводити?"

Ніби у відповідь на лист редакція газети „Вісті з України" й зареаґувала „авторитетною" особою — доктором історичних наук! Здавалось би, що в часі перебудови і гласности доктор історичних наук наважиться сказати правду про історію України, тим більше, що йдеться про західнього українського читача, який і так краще знає історію України, ніж населення цієї „суверенної" Союзної Республіки. На жаль, Валерій Смолій зробив в статті саме те, чого читач ніяк не очікував. Він взяв старий, з доби Сталіна й Брежнєва, підручник України і як доктор наук стисло переказав склад ну, згідно з його судженням, історію України від її початків, а початки він перейняв від істориків імперської ідеї трьох братніх народів. Тут він остаточно заводить читача в оману, говорячи про Московське князівство і Московську державу, як про „руський народ", не нагадавши ні одним словом, що термін Росія запроваджено щойно з XVII століття. Одним словом, історик переплутав горох з капустою, коли до московської нації порівнює русинів Закарпаття — мовляв одного племені. Ні в Москві, ні її околицях населення ніколи себе не звало русинами — терміном, який притаманний українській нації, яка на Пряшівщині (в Чехо-Словаччині) та Юґославії (Рускі Керестур й сьогодні послуговується цим терміном — паралельно з терміном українець.

Звичайно, коли історик береться за перо, то очікуєш від нього наукового підходу до справи, проблеми, питання. Та не так реаґує доктор історичних наук В. Смолій у „Вістях з України". Можна зрозуміти, що йому не були доступні твори істориків світового імени Грушевського, Дорошенка, Кримського, Багалія та інших, але коли вже Валерій Смолій не добрався до цих найвищих авторитетів української історії, то нехай би не брався за роз'яснення „білих плям" поглядами імперських істориків. Білою фарбою „білих плям" не вияснищ! Не таке імперське пояснення про формування і становлення української нації мав на увазі Сорока, він, певно, очікував наукового роз'яснення цього важливого періоду історії українського народу, а не перегнатися історією загальновідомими застарілими й невірними твердженнями про формування української нації. Білим по білому — таки залишиться біле, щоб це зрозуміти, то не треба бути й доктором історичних наук.

Наталя Осока

ЯК ТВОРЯТЬСЯ СОВЄТСЬКІ ЗАКОНИ

Питання про те, хто є автором і творцем проєкту нового закону, багато разів звучало під час обговорення проєкту. Відповідь на це питання намагається дати совєтський професор, доктор юридичних наук Олександер Сахаров у статті, опублікованій в журналі „Огоньок" ч. 19 за 1989 рік.

За чотири роки перебудови уряд СССР прийняв цілу серію законів: про трудові підприємства і колективи, про кооперації та індивідуальну діяльність, про вибори народних депутатів, внесено зміни й доповнення до конституції. Нарешті було опубліковано проєкт нових законів для всенародного обговорення. „Хто ж є автором цього проєкту? Назвіть імена", — часто питали люди.

Кандидат юридичних наук Ю. Винокуров, виступаючи в Міжнародному інституті підвищення кваліфікації, не міг відповісти на це питання і змушений був просити в слухачів пробачення. „Мої спроби знайти відповідь на це питання не мали успіху", — сказав він. Не змогли відповісти на нього й працівники Інституту держави і права АН СССР.

„Справді, хто і як виготовляє закони? І чому це треба тримати в секреті? — запитує О. Сахаров і сам відповідає, що, на його думку, тут не все гаразд. Заговорив він про це не як стороння особа, а як один із тих, хто працює над виготовленням законів, бо був членом групи, яка підготувала проєкт Основ кримінального законодавства СССР і союзних республік.

„Обговорення статтей проходило жваво і гостро, — пише А. Сахаров. — Але не можу не відзначити одну характерну особливість: в багатьох випадках позиції науковців і практиків розходилися, нововведення одних наштовхувалися на заперечення інших. Складалося враження, що практики хочуть створити новий закон, нічого не змінивши в старому. Вони арґументували це так: 'А чим погане попереднє формулювання? Стільки років ним користувалися, нема потреби міняти його й тепер'. Суперечки були гарячі, але безуспішні. Новий варіянт не проходив".

Для прикладу О. Сахаров розповідає, як обговорювався закон про самооборону громадян. На практиці часто буває, що визнають винним і засуджують не того, хто напав, а того, хто захищався. Отже злочинець у цій ситуації визнається потерпілим. Тому закон треба було зформулювати так, щоб він з більшою ясністю і повнотою визначив право громадян на самооборону. Однак цю пропозицію відкинули, мотивуючи тим, що існує роз'яснення Верховного суду СССР, а в Основах ці роз'яснення будуть лише „обтяжувати" закон.

„Але ж роз'яснення Верховного суду не є законом, — заперечує О. Сахаров. — Крім того, більшість громадян не знає цих роз'яснень. 'Таке намагання 'не обтяжувати' закон не можна виправдати. Варто нагадати, що в законі 1903 року було близько 700 статтей, в яких детально регламентувалися питання кримінальної відповідальности".

Автор визнає, що початковий варіянт закону може бути не зовсім вдалий і досконалий. Тому треба колективно виготовляти найкращі варіянти.

Почалося з того, що група юристів-науковців і практиків, представників Міністерства юстиції, міністерства внутрішніх справ, прокуратури й Верховного суду, обговорила і виготовила попередній варіянт проєкту, який потім розіслали в республіканські правоохоронні органи, в юридичні установи і в комісію, що складається з керівників правоохоронних відомств. Науковців у цій комісії значно менше. Тут законопроєкт піддали „остаточному опрацюванню", в результаті якого встановити авторство стало ще важче. Потім проєкт закону направили відповідальним працівникам ЦК КПСС, які розглянувши, передали його для публікації.

„Таким чином, — пише О. Сахаров, — я не можу сказати, кому висловлювати претенсії за те, що у проєкті Основ нових законів розширено перелік злочинів, за які належить смертна кара та внесено цілий ряд інших 'уточнень' і 'доповнень', які, на мою думку,не узгоджуються зі всеслюдським гуманістичним напрямком".

Як бачимо зі статті О. Сахарова, проєкти законів не з'явилися самі по собі. Над ними працювали конкретні люди, погляди й інтереси яких відбилися в формулюванні цих законів. Та громадськості не дозволено знати прізвища цих законодавців. Не дозволено народові знати і те, яку посаду займає кожен з членів численних комісій і яку точку зору кожен з них відстоював при виробленні законів. Справжня гласність цього вимагає, та чи вигідно це керівникам правоохоронних установ? Адже від імени народу вони видають нові закони, які зручні для них самих, але не для народу. Отже не випадково до Верховної Ради не обрали активних у перебудові юристів і ні одного правника-науковця. Все зроблено для того, щоб новий закон, так само як і попередній, захищав не стільки інтереси народу, скільки інтереси владоможців та "правоохоронних органів СССР".

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕВЖЕ ЛЯТОШИНСЬКИЙ — ПЕРШИЙ?

У своїй цінній рецензії із концерту камерного ансамблю „Нова" („Свобода" 23-го червня 1989), Богдан Марків написав дослівно що „Лятошинський — перший і досьогодні найбільший автор симфонічних творів в українській музиці". Твердити (за раніше висловленим поглядом Вірка Балея), що Лятошинський — основник українського симфонізму, це приблизно те саме що твердити начебто би авто винайшла фірма... „Тойота".

Сучасне японське авто, це вже завершення довгого процесу, і так само симфонізм Лятошинського — звершення 200-літнього жанру в українській музиці, що простягається аж від Бортнянського, почерез Колачевського, М. Лисенка, В. Сокальського, П. Сениці і інших. Лятошинський — не творець симфонічного жанру, а радше основник модерної української симфонічної музики, так само як Архипенко — не основник української скульптури, а творець сучасної, модерної скульптури в українському й заразом у світовому маштабі.

Вертаючись до думок рецензента, його твердження, що Лятошинський досьогодні найбільший наш автор симфонічних творів — в найкращому випадку передчасне. Це хоч би тому, що В. Сільвестров, учень Лятошинського, вже „перегнав" свого вчителя, зазнавши, попри свій ще доволі молодий вік, всі почесті правдивої світової слави...

Роман Савицький
Кренфорд, Н. Дж.

Роман Волчук

БОРИС ЛІСАНЕВИЧ — БАТЬКО МОДЕРНОГО ТУРИЗМУ В НЕПАЛІ

I.

Непаль — гімалайське королівство, що межує на півдні з Індією, а на півночі з тепер окупованим Китаєм Тибетом, став доступний для чужинців щойно від 1951 року, коли тодішній король Трібгуван успішно перевів державний переворот проти пануючої олігархії клану Ранів і „відкрив вікно на захід" для своєї країни. Тепер Непаль щороку відвідують тисячі любителів гірських мандрівок, членів міжнародних альпіністичних експедицій на найвищі верхи світу, і просто туристів з усіх країн, які, для передишки від метушні й гамору технічної цивілізації, цікаві подивитися на ще донедавна світові невідому країну і її старинні культурні пам'ятки.

В авторитативному туристичному довіднику про Непаль, написаному групою знавців історії, географії, культури й побуту цієї країни ми прочитали:

> „Окрема подяка належиться Борисові Лісаневичеві, батькові тиризму в модерному Непалі, за його постійну заохоту. Уродженець України, Лісаневич прибув до Катманду з початком 1950 років і відкрив там славний 'Роял Готель', де він, з дружиною Інґер гостинно приймав королів і магараджів на протязі трьох десятиріч. Леґендарна постать, він був теж відомий як балетний танцюрист і ловець тигрів. Його життя описане в книжці Мішеля Піселя „Тигр на Сніданок". (Michael Peissel: "Tiger for Breakfast — the Story of Boris of Kathmandu — Adventurer, Big Game Hunter and Host of Nepal's Famous "Royal Hotel". Allied Publishers Private, Ltd., New Delhi, 1972).

Відвідуючи минулого року Непаль, ми поцікавилися цією книжкою (вона там дуже популярна і була перевидана сім разів), і вирішили розвідати більше про „Бориса з Катманду". На жаль, ми довідалися, що він уже помер в 1985 р. на 81-му році життя, але нам пощастило познайомитися з його сином Олександром, що живе в Катманду і від нього довідатися більше про життя батька. Борис, під фіктивним ім'ям „Василія", є теж одним з персонажів повісті евразійської письменниці Ган Суїн. (Han Suyin: "The Mountain is Young". Triad Grafton Books, London 1973)

Хто ж був Борис Лісаневич. Подані тут основні дані з його кольоритної біографії, взяті з книжки Піселя (написаній 1966 року) і доповнені інформаціями, одержаними від сина.

Молодість в Україні

Борис Лісаневич народився в родині Миколи Лісаневича на хуторі Лісаневичівка коло Одеси в 1904 році. Він був наймолодший із чотирьох братів. Батько був офіцером царської армії, а його хутір славився годівлею перегонових коней, відомих на всій території імперської Росії. Військова служба була традицією роду Лісаневичів і Бориса, в віці дев'яти років, в 1913 році, записали до кадетської школи в Одесі. В часі війни батько і три старші брати воювали в рядах армії й фльоти, брат Михайло загинув на покладі воєнного корабля. Борис продовжував навчання, а в бурхливі роки після революції 1917 року, коли влада в Одесі часто мінялася між червоними, білими, альянтськими й махнівськими віддділами, він, ще-підліток, відбув коротку службу на кораблі царської чорноморської фльоти, а опісля, як кадет, був членом „спеціяльного загону для охорони запілля" що брав участь в боях з червоними. В 1919 році мати, Борис і уцілілий старший брат Андрій плянували втечу через Румунію на захід, але цьому перешкодив остаточний прихід червоного війська. Андрієві все таки пощастило морською дорогою добитися до Парижу, але матері й Борисові довелося залишитися в Одесі, в мешканні родини.

Борисова тета, яка була вчителькою балетної школи оперного театру в Одесі, щоб охоронити Бориса перед переслідуваннями нової влади, влаштувала його як студента балетної школи, з документами, що свідчили,що він увесь час революції був її учнем і членом балетного корпусу. Така розв'язка показалася дуже практичною, бо навіть в голодні післяреволюційні роки большевицька влада вважала, що продовжування деяких буржуазних традицій є потрібне для її престижу, і одеський оперний театр діяв далі. Здоровий і стрункий Борис показався здібним адептом балетного мистецтва, а часті виїзди театральної групи до сусідніх містечок і сіл, де можна було одержати заплату ковбасою і хлібом, допомагали родині прогодуватися. Очевидно, як пристійний і дотепний юнак, він мав теж не абиякі романтичні успіхи між дівчатами балету. Успіх Бориса як балетного соліста допоміг йому одержати дозвіл на виїзд в 1923 році на мистецькі виступи в театрі „Альгамбра" в Парижі, в чому, звичайно, теж допоміг брат). Обіцявши секретареві одеської партійної організації, що він, вертаючися через Берлін, постарається одержати там все потрібне для реконструкції сцени одеського оперного театру, що погоріла в наслідок надто реалістично виведеної сцени пожежі замку в опері „Пророк" Маєрбера, Борис негайно після приїзду до Парижу зареєструвався в комітеті д-ра Нансена в Версаї і одержав пашпорт Ліґи Націй для втікачів.

З балетом по Европі

Після закінчення контракту в „Альгамбрі" Борис деякий час танцював в Німеччині, а потім виступав з іншими еміґрантськими балетними групами, з якими гостював в Італії. Заробітки балетного танцюриста були невеликі, тож Борис працював теж у фабриці автомобілів Рено в Парижі. Але його амбіцією було стати членом „Бале Рюс", що в той час, під керівництвом геніяльного імпресаріо і творця модерного балету Сергія Дяґільова, осягнув зеніт своєї слави. Коли балет виступав у Парижі, Борисові пощастило бачитися з Дяґільовом, який післав його до балетмайстра Баланчіна (пізніше керівника Ню йоркського Балету). Авдиція пройшла успішно, і Бориса прийняли.

Починаючи від незначної ролі в „Петрушці", Борис виконував інші побічні, а згодом щораз важливіші ролі в багатому репертуарі балету. Це був для нього захоплюючий період, в якому він побував у всіх европейських столицях, де гостював балет і мав нагоду зустрічатися з найбільш промінентними музиками й мистцями,що співпрацювали з Дяґільовом. Між ними були Стравінський, Равель, Де Фая, Матіс, Пікассо, Міро, Павлова, Ліфар. Париж був тоді незаперечною столицею мистецького світу, а балет Дяґільова загально признаним вершинним досягненням сценічного мистецтва, в якому осягнено поєднання музики, драми і образотворчого мистецтва.

Ця ера нагло скінчилася із смертю Дяґільова в серпні 1929 року. Балетна компанія попала в фінансові клопоти і розв'язалася. Борис деякий час пробував працювати як фотограф, але незадовго, вже самостійно одержуючи особисті контракти, танцював в опері Монте Карльо, опісля з новою групою в турне в Південній Америці. Турне було фінансово неуспішне для групи, але вдачне для Бориса, якому вдалося підписати довгореченцевий контракт, за яким він мав шість місяців кожного року виступати в Театро Кольон в Буенос Айресі, а інших шість місяців у Монте Карльо. У Монте Карльо, вже з арґентинською візою й білетом на переїзд в кишені, він вступив до залі, де відбувала проби оперна група Шаляпіна. Там побачив молоду й гарну балерину, і, обідаючи з нею, годину пізніше довідався, що вона називається Кіра Щербачева і живе в Парижі із своєю матір'ю — грузинкою, і батьком, колишнім капітаном царської фльоти, а тепер паризьким таксівкарем. Борис змісця захопився Кірою і відчув, що це його призначення. Наступного дня віділслав до Буенос Айресу свій люкративний контракт і підписав короткореченцеву умову з групою Шаляпіна. Кілька днів пізніше він вже був разом з Кірою на виступах групи в Лондоні, де незадовго знову опинився без грошей.

Продовження буде.

В ТОРОНТО ВШАНУВАЛИ ВЛАДИКУ І. БОРЕЦЬКОГО

Субота і неділя, 27–го і 28-го травня 1989 року у Торонто проходили під знаком святкувань ювілеїв — 50-ліття священства і 40-ліття єпископського служіння Владики Ізидора Борецького.

Відзначення ювілеїв Владики Борецького були справді великою подією в житті української громади Торонто й околиці, а зокрема Торонтонської епархії, численна участь вірних під час відзначення цих глибоко символічних ювілеїв Владики була своєрідною і незаперечною маніфестацією пошани і любови вірних, священиків і сестер не тільки Торонтонської Епархії до свого милолюбленого Владики. Правда, вони вже мали нагоду і перед тим висловити свою любов і пошану, але тим разом це була особлива нагода виявити свою любов і вдячність за його дбайливу, щиру й віддану працю, яку здійснював на протязі 50-ох років душпастирської і 40 років єпископської праці для спасіння вірних і добра нашої Помісної УКЦеркви.

Ось це велике зрозуміння Владики Борецького проблем своїх вірних на протязі всього часу придбало йому щирих і відданих шанувальників. З цього випливало, що Владика Борецький розуміє своїх вірних, знає їх болі, знає їх проблеми і, навпаки, вірні розуміли проблеми Владики і допомагали спільно йому їх розв'язувати. На такому взаємному розумінні росла і розвивалась Торонтонська епархія. Власне під час всіх святкувань і відзначень ювілею Владики все підкреслювались і наголошувались вище згадані прикмети. До речі, доброта і любов Владики Борецького була і залишилась, включно до його недругів, прямо неперевершеною. Цю зокрема любов відчували і відчувають священики Торонтонської епархії. На жаль, деякі з священиків, як канцлер Владики о. Роман Даниляк не спромігся зрозуміти і виявити тієї вдячности своєму Владиці, його інтерв'ю, що появилось у сам день святкувань Владики у „Кетолік Реджістер" було болюче і незгідне з правдою про те, що Владика Ізидор зрезигнував. Але Владика Борецький належить до таких добряг, що напевно вже йому це простив.

Звичайно ця справа пов'язана з нетактовною і дещо шорсткою вимогою Конгрегації Східніх Церков, щоби Владика Борецький вніс резигнацію з огляду на його похилий вік. Ця вимога серед вірних не тільки Торонтонської епархії викликала глибоке невдоволення, а подекуди навіть обурення. Цей вияв вірних є безпосереднім показчиком, що вірні не є байдужими до долі нашої Церкви, до своїх владик, а зокрема владик, що розуміють мирян і стараються з ними творити спільно церковне життя.

Безпосереднім виявом цієї байдужости, а водночас пошани й любови до свого Владики, вірні заманіфестували своєю численною участю у бенкеті на пошану Владики, що відбувся 27-го травня ц.р. у престижевому Роял Йорк готелі у Торонто, у якому взяло участь понад 1,200 осіб. Це залишиться багатомовним фактором для тих, що не доцінюють нашої Церкви.

Бенкет розпочався о год. 7-ій вечора. Програму вечора відкрив коротким словом голова Централі Українців Католиків Торонтонської епархії д-р Микола Кушпета, який водночас представив господаря бенкету Любомира Козака. Хор „Веснівка" під дириґентурою Квітки Зорич-Кондрацької, виконав славень „О Канадо", „Отче наш", „Веснянка" і „Христос воскрес". Владика поблагословив пасхальну трапезу, яку розпочато тостом в честь королеви Єлисавети II. За почесним столом разом з ювілятом сиділо багато, багато достойних гостей і владики. Серед владик були: Митрополит Максим Германюк, Митрополит Української Православної Церкви Всеволод Майданський, Владика Василь Лостен, Владика Роберт Москаль, Владика Василь Філевич, Владика Михайло Руснак, Владика Димитрій Грешук, Архиєпископ Римо-Католицької Церкви Жозеф Орель Плюрд з Оттави.

Під час відправ у церкві св. Миколая.

(Фота: ред. М. Коломиєць, „Український Тижневик").

Папський нунцій Архиєпископ А. Пальмас вітає Владику І. Борецького (другий зліва).

Владика В. Лостен вітає ювілята.

У серії привітів першим був прочитаний від Папи Івана Павла II, що його прочитав Владика М. Руснак. Привіт Блаженнішого Патріярха Мирослава Івана Любачівського в імени Синоду УКЦеркви прочитав Владика Іван Прашко з Австралії. Далі слідували безпосередні усні привіти, серед яких перший виголосив Владика М. Германюк, а далі Архиєпископ Ж. Орель Плюрд, Владика Всеволод. Юрій Шимко вітав від Світового Конґресу Вільних Українців, радний Василь Бойчук від посадника міста, від газети „Мета" Наталія Богданович прочитала давно написаного привітального вірша, інж. Василь Колодчин, голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання привітав від мирян, д-р Марія Квітковська від Світової Федерації Жінок і останнім вітав о. митрат Мирон Стасів в імени духовенства. Молодечі ансамблі склали ювілятові китицю цвітів. Д-р Мирослав Малецький у супроводі представника вручили Владиці грамоту від дивізійників.

Виголошувані привіти були переплітувані мистецькими точками. Оксана Роґатин-Макогон (сопрано) виконала „Молитву за Владику", музика М. Недільсько (це властиво слова і мелодія, тобто музика „Молитви за Патріярха", мабуть не годиться так легко міняти тексту, до речі, це не перша зміна) думу „Лебеді" з опери „Леґенда про Київ", муз. О. Білаша і чардаш з опери „Флєдермавс" Й. Штравса. У мистецькій частині також виконав два номери скрипаль Тарас Криса. Акомпаньятором для всіх мистецьких виступів був Майкел Кюрі.

Слід підкреслити, що майже у всіх привітах так писемних, як і усних були підкреслені особливі прикмети Владики Борецького, а саме його велика відданість душпастирській праці, любов до Церкви й українського народу, доброзичливість, вирозумілість і, в загальному, позитивна настанова робити з любови до ближнього добро.

Зворушливим моментом було висвітлення відеострічки, що кілька, чи кільканадцять годин перед ювілеєм отримано з України. На кольоровій відеострічці були записані і показані привітання і молитви від митрополита Володимира Стернюка у Львові та Богослужения, яке відправляв у наміренні ювілята Владика Павло Василик з священиками серед української природи, бож наша УКЦерква все ще не має свого визнання. І знову з уст Владики Василика прозвучали слова привіту і вдячности ювілятові за його доброту та віддану працю.

Під час бенкету відбулось відкриття погруддя ювілята у виконанні нашого відомого скульптора Лева Молодожанина. Під кінець останнє слово виголосив Владика Борецький. В першу чергу він подякував всім що приготовили цей величавий бенкет, виконавцям мистецької частини, усім, що його привітали з ювілеями і всім учасникам, що так численно прийшли, щоб відзначити „не так мій, як Епархії ювілей". Ювілят говорив легко, з дотепом і гумором. Хоч вже була пізня пора, бо добігала 12-та год. ночі, то учасники з увагою слухали його слово та тільки час-до-часу на його дотеп вибухали щирим сміхом з оплесками. У своєму слові з дотепом ювілят згадав про свою резиґнацію.

„Мені казали, щоби я зрезиґнував з Торонтонської епархії. Справді я був написав резиґнацію, поклав у коверту і наклеїв багато марок, щоб припадком лист не повернувся, але перед тим пішов в цій справі порадитись з адвокатом, а він мені сказав цього не робити. Цей лист по сьогодні лежить у моєму бюрку. Чомусь дехто каже, що я зрезиґнував. Я не зрезиґнував, не резиґную і не думаю резиґнувати". Учасники ці слова прийняли довготривалими оплесками. Бенкет закінчено молитвою „Ангел вопіяще", гимном „Ще не вмерла Україна" і молитвою „Боже великий".

Продовження відзначення і святкувань ювілеїв продовжувалося у неділю, 28-го травня. У церкві св. Миколая, о год. 11-ій перед полуднем була відправлена торжественна Архиєрейська Служба Божа, яку відправив ювілят у сослуженні присутніх владик і багатьох священиків. Під час Божественної Літурґії були присутні папський пронунцій Архиєпископ Анджельо Пальмас і Владика Української Православної Церкви Всеволод. Церква була по береги виповнена вірними. Співав церковний хор. Після короткої проповіді-слова ювілята довшу проповідь виголосив папський пронунцій А. Пальмас, який звернув увагу на особливі заслуги для Української Церкви, а зокрема Торонтонської епархії, Владики Борецького, наголошуючи прикмети добродійности і милосердя. Під кінець Служби Божої о. парох Димитрій Паньків, який щойно прибув з України, прочитав привітання від владик з України для Владики Борецького, а після цього о. д-р Петро Біланюк прочитав привітання від Митрополита В. Стернюка зі Львова. Під час Служби Божої багато вірних приступило до Святого Причастя. Архиєрейську Службу Божу, що закінчилась перед другою годиною, закінчено співом „Христос Воскрес".

Безпосередньо після закінчення Літурґії у залі церкви св. Покрови відбулось прийняття для всіх владик, священиків хору і членів Українських Молодіжних Ансамблів, на яке їх запросив Владика Борецький.

Як і перед церквою св. Миколая, вітання хлібом і сіллю ювілята і його достойних гостей — папського пронунція Архиєпископа А. Пальмаса. Українські Молодіжні Ансамблі під дириґентурою Василя Кардаша виконали „Буде ім'я Господнє". Парох о. д-р М. Стасів привітав ювілята і всіх достойних гостей. Владика Борецький поблагословив приготовану їжу. Після обіду відбулась коротка мистецька частина, у якій взяли участь Українські Молодіжні Ансамблі під дириґентурою Василя Кардаша при фортепіяновому супроводі Мирослава Колесара і тріо „Верховина".

Підсумовуючи, слід підкреслити, що відзначення ювілеїв священства і єпископського служіння було дбайливо приготоване і добре проведене. Організатори подбали про надрукування пропам'ятної програмки, у якій були поміщені чомусь тільки деякі привіти. До речі, у тексті тих привітів належало було провести певну редакційну роботу й усунути деякі стилістичні і граматичні помилки. Мистецьке оформлення титульної сторінки належить В. Беднарському, за редакцію був відповідальний М. Поронюк.

В загальному відзначення відбулось гідно, величаво і достойно. Слід радіти, що Владика Борецький є ще повний сил. Бажаємо йому дальших успіхів у його нелегкій душпастирській праці. Організаторам бенкету належить подяка за добре проведену працю.

Микола Галів

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Західня конференція АОЛПУ

У суботу 13-го травня ц. р. відбулась в Чикаго західня конференція організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ)). Конференцію попередила зустріч голови АОЛПУ Божени Ольшанівської з чикагівською громадою, що відбулась у п'ятницю увечорі, 12-го травня, в залі церкви свв. Володимира і Ольги. Такі зустрічі Б. Ольшанівська проводить і по інших громадах, де вона ділиться своїми враженнями з „походу миру" по Україні, який мав місце в серпні-вересні минулого року.

Розповідь Б. Ольшанівської була доповнена висвітленням інтерв'ю з членом Української Гельсінкської Спілки В'ячеславом Чорноволом, що його провів у Києві Рей Ковтур, учасник того ж „походу миру". В цьому інтерв'ю Чорновіл з'ясовує наскільки важко проходить процес перебудови в Україні, де партійна правляча кліка вперто ставить перепони усяким змінам, в чому має повне попертя з Москви. Його слова підтверджують, що в Україні й дотепер продовжуються переслідування українських патріотів, що доля України, з огляду на її ключеве становище в імперії, дуже трудна і тим самим їй приходиться дуже важко виборювати для себе демократичні права.

Відтак доповідачка повела нас по „нашій, не своїй землі", від Одеси до Києва. Про її враження з України вже писалось; як її гостинно приймали, дехто обдаровував (ми мали змогу оглянути дарунки), чим цікавилось населення, про що розпитували її.

Однак її розповіді мали ще один аспект, особливо важливий для нас. Вона побувала в гущі народу, звідкіля не доходять до нас голоси. В селах при запилених дорогах Одещини і Кіровоградщини вона відслонила краєчок української душі і засмутилась нечутливістю до духових потреб свого народу. Вона побачила яким грубим пилом неволі була присипана українська людина. ЇЇ слова без коментарів говорили, яка велика віддаль між дисидентом в Києві і його земляками у селах та містечках південної й середньої України. Тому й доповідачка з особливим теплом розказувала про окремі світлі випадки, коли зустрінула подекуди свідому українську людину. Під враженням почутого ставало ясніше від чого починати, які перші кроки слід зробити, щоб випростати національний хребет народу.

Слідуючого дня о год 9:30 Б. Ольшанівська мала зустріч з учнями вищих кляс трьох шкіл Українознавства: „Рідна Школа", що приміщується в катедрі св. о. Миколая, і парафіяльні школи українського православного собору св. Князя Володимира і української католицької парафії св. Йосифа. Половина авдиторії парафії свв. Володимира і Ольги була заповнена молодими учнями, які з цікавістю оглядали на відео маршрут американців по українській землі, зустрічі й розмови Б Ольшанівської з молоддю й дітьми. Діти бачили на екрані Україну, її села міста, її людей, а при кінці її столицю Київ. Вона пояснювала їм усе в приступний для них спосіб. Опісля учні оглядали виставку дарунків і цілий ряд прекрасних образів нашого талановитого мистця Кулика, які вона привезла з України. Деякі учні зі захопленням висловлювались, що вони більше навчились про Україну, як будь-коли.

В 11-год. в Культурному Центрі парафії свв. Володимира і Ольги почалась конференція АОЛПУ. В ній взяли участь представники зі стейтів Мишиґен (голова відділу Маруся Зарицька і трьох членів) Вискінсин (Марія Пискір), Індіяна голова Неля Лехман і д-р Ліберр), і найчисленніш з Іллиной (Чикаго). Господарем конференції був Іллинойський відділ, голова якого Віра Еліяшевська, відкрила наради, привітала всіх делеґатів і передала ведення конференції голові централі Б. Ольшанівській.

Конференція проходила у вільній атмосфері, без довгих рефератів, щоб було більше часу на виміну думок і застановитись над тим, як спрямувати нашу працю в сучасній ситуації. „Дотепер наші дії зосереджувались на здобуванні впливу у Конґресі і помочі політв'язням. Зараз однак події, які розгортаються в Україні, відкривають нові можливості і ми мусимо передумати, як до них застосуватись", підкреслила у вступному слові Б. Ольшанівська. Вона коротко позвітувала про свою працю і пригадала раніше проєкти, які й надалі треба допильновувати, як справа відкриття консуляту в Києві висилка представників на перевіркову Гельсінкську Конференцію в Парижі та інше. Відтак звітували відділи, поділяючись досвідом і здобутками на своєму терені.

В ході звітувань д-р Мирон Куропась поінформував про діялог з поляками, який, нам відомо, проводиться завдяки його старанням. Д-р. Юліян Куляс поінформував про найновіший іміґраційний закон в справі втікачів. Він також вказав на нехіть наших центральних організацій включатись в урядові проєкти, коли жиди відограють в них головну ролю.

Після звітувань знову взяла слово Б. Ольшанівська. Вона відмітила, що наша організація мусить з'єднувати собі американське суспільство і шукати з ним спільних точок зацікавлення, наприклад., питання екології, відкриття консуляту в Києві, свобода слова релігії. Поінформувала, що знову появився поганий документ, написаний жидівською адвокатською фірмою, який звинувачує українців в антисемітизмі. На такі документи треба зразу реагувати.

Розвинулась дискусія, що охопила широкий вахляр проблем, з яких кожна вимагала б глибшого обговорення, на що не позволяв час. Тому Орися Гарасовська запропонувала зосередитись над питанням, розв'язці якого скликано цю конференцію, а саме: як провести акцію допомоги Україні, як її скоординувати, допильнувати, щоб доходила в надійні руки.

В ході думок виринули два можливі аспекти: моральна і матеріяльна поміч. Вказаним брати участь у різного роду конференціях, що спонзоровані як Урядом, так і приватними організаціями. Створювати власні проєкти і виміни думок з рамени культурного, мистецького, фахового і наукового світу. Нав'язування і втримування контактів не лише з правозахисниками, але з широким загалом українського суспільства. Інші голоси відмічували, що наша організація фізично неспроможна розгорнути так широкої праці. Під теперішню пору ми повинні сконцентруватись над матеріяльною допомогою Україні й обдумати які в нас можливості у цій ділянці. Замітною була критична заввага Романа Голяша. Він радив застановитись чи наша участь в урядових контактах з совєтською стороною, на яких ми позбавлені можливості висловитись, приносить нам користь, чи це лиш витрата нашого гроша.

На підставі продискутованих питань виринули певні настанови, які поможуть накреслити плян праці організації. Вирішено покищо зосередитись на матеріяльній допомозі і рівночасно провірити наскільки можливі до здійснення інші, заторкнені в дискусії, проєкти. Першим нашим кроком буде зацікавити допомогою Україні широкий загал громадянства, заключаючи його до жертвености.

Дуже позитивним явищем західньої конференції АОЛПУ було те, що в ній взяли численну участь молоді професійні люди, які є членами чикагівського Відділу. Вони бо є найкращим показником розвитку організації.

Б. Ольшанівська придбала для всіх делеґатів обширні матеріяли про працю АОЛПУ в різних ділянках. В дружній атмосфері, при спільному полуденку під час перерви, провели делеґати весь день, висловлюючи бажання частіше організувати подібні конференції.

М. П.

Вступайте в члени УНСоюзу!

З глибоким смутком повідомляємо, що 25-го червня ц. р. у Денвері, Кол., на 94-му році трудолюбивого і хосенного життя відійшов у Вічність колишній основник і перший директор української гуманістичної гімназії ім. Тараса Шевченка в Гайденав біля Гамбурґу, Німеччина

бл. п. проф.

Леонід Бачинський

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Вельмишановній дружині Наталі складаємо вислови співчуття.

КОЛИШНІ УЧНІ ГАЙДЕНАВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Проф. ЛЕОНІД БАЧИНСЬКИЙ

нар. 28-го лютого 1896 року в Катеринославі, засновник і кол. директор торговельної школи і ліцею та громадський діяч в Ярославі 1939-1944, співосновник і почесний член Реґіонального Об'єднання ЯРОКЗА, сотник Армії УНР, виховник молоді, автор праць з природознавства, сільського господарства, Пласту, культури і музейник, заснув у Бозі в Денвері, Кол., 25-го червня 1989 р.

Тлінні Останки цього Патріота спічнуть в українському пантеоні у Південному Бавнд Бруку, Н. Дж. в суботу, 1-го липня 1989 р.

Реґіональне Об'єднання „Ярославщина та Окраїни Засяння"

В ІНДІЇ ВІЙСЬКОВЕ ЛЕТУНСТВО примусило два чужі літаки сісти на землі тому, що вони, як заявило міністерство оборони Індії, летіли надто близько тайних військових споруд. Один із літаків був американський, а другий із Західньої Німеччини. Американський уряд заявив, що цей літак був у експериментальному леті довкола світу і в часі збочився зі свого шляху.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Джерузалем Пост", в Ізраїль прибув з 10-денною візитою головний редактор журналу „Огоньок" Віталій Коротич — один з активних прихильників політики реформ, проголошеної генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим. Газета повідомляє, що В. Коротич зустрінеться з прем'єр-міністром Ізраїля Їцаком Шаміром.

Виходить...

(Закінчення зі стор. 1)

феодалізму і формування капіталістичних відносин, зокрема релігійна та ідеалістична філософія; просвітництво першої половини XIX ст.; філософсько-соціологічні погляди декабристів Південного товариства, що діяли на Україні. Значна увага приділена Кирило-Методіївському товариству і поглядам Тараса Шевченка. Наступний розділ висвітлює розвиток філософської думки на Україні в період капіталізму, розглядаються філософські школи й течії, а також погляди О. Потебні та М. Драгоманова. Далі досліджуються погляди Івана Франка та Лесі Українки. Остання частина другого тому присвячена пропаганді марксистської філософії в Україні та висвітленню історії України офіційними чинниками.

Отже, матеріяли перших двох томів свідчать, що український народ має своєрідні і багаті традиції в галузі філософії і з найдавніших часів розвивав свою духовну культуру в єдності з культурами східньо-слов'янськими й також болгарською, польською, сербською, німецькою, французькою, італійською та культурами інших народів світу. Це видання являє собою поглиблене дослідження духовної спадщини нашого народу.

Крайовий...

(Закінчення зі стор. 1)

во подано дописувачем у „Свободі" від 11-го травня ц.р. на стр. 4). Недобору з цих концертів було 64,792.03 дол. Більші видатки були також зв'язані з друком матеріялів, копіюванням, телефонами, винаймленням канцелярії, платні працівників у Вашінгтоні тощо. Звітодавець при оплесках Пленарного засідання подякувала всім жертводавцям — фінансовим інституціям, організаціям та всім особам за їх фінансову допомогу.

Д-р Богдан Футей, організаційний референт і Надія Комарницька-МекКоннел, референт зв'язків з державними чинниками, звітували разом з огляду на те, що їх праця була тісно пов'язана, головно у Вашінгтоні. Друковані звіти вона роздала присутнім, а усно пояснювала деякі частини зі звітів. Їх праця концентрувалася у Вашінгтоні і охоплювала справи організації маніфестаційного походу у Вашінгтоні та всю іншу, зв'язану з тим діяльність.

Мгр Андрій Білик, референт публічних зв'язків, роздав свій друкований звіт на залі і пояснював його у дещо скороченій формі усно.

Юрій Повстенко, референт культурно-мистецький як і попередні звітодавці, роздав свій написаний звіт присутнім, а у короткому слові зупинився на організації мистецько-культурних імпрез у Вашінгтоні у часі святкування Тисячоліття. Інж. Вячеслав Вишнєвський заступник голови Д.К., звітував зі своєї праці в Комітеті та з окремих йому доручених функцій.

Вкінці д-р Василь Калинович, секретар Комітету, склав звіт з праці канцелярії Комітету в Ню Йорку і при тому висловив подяку Управі НТШ за безкоштовне відступлення кімнати на канцелярію і уживання там засобів комунікації і канцелярійної праці.

Представник Контрольної комісії Крайового Комітету Іван Винник прочитав звіт Крайового Комітету, в якому були подані дані про фінанси та добра оцінка Комітетові за його працю.

Після звітувань відбулася жвава і обширна дискусія, в якій багато присутніх висловлювали свої думки і оцінки праці Комітету.

Пленарне засідання після закінчення дискусії, одноголосно ухвалило резолюцію, запропоновану Іваном Винником від Крайового Комітету, прийняти звіти і висловити Діловому комітетові подяку і признання за добре проведення святкувань Тисячоліття Християнства в Америці.

З черги д-р Юрій Солтис зреферував потребу тимчасового продовження існування Комітету з огляду на конечність зібрання документації для архіву з праці Комітету, видання запляновано „Пропам'ятної Книги" і зібрання та опрацювання фільмів з відзначувань Тисячоліття в Америці. Річ у тому, що Комітет, властиво, вже виконав своє завдання і для його дальшого існування треба було мати мандат Пленуму, як також потвердження рішень Д.К. у справах книги і фільмів. У широкій дискусії у цих справах всі дискутанти висловлювались позитивно за пропозиції Солтиса за винятком однієї особи, яка у справі книги уважала, що її не треба видавати. При кінці виміни думок Пленарне засідання одноголосно ухвалило продовжити існування Крайового Комітету до випуску книги і проти двох голосів затвердило рішення Ділового комітету видати „Пропам'ятну Книгу" і зібрати фільми та їх відповідно опрацювати для публічного вжитку.

Пленарне засідання, що почалося о год. 11-ій ранку, закінчилось о годині 5-ій по полудні.

Крайовий Комітет подякував представникам Українського Культурно-Освітнього Центру за дозвіл уживати залю на наради, а паням за гостинність.

Вшанували пароха

Українська католицька церква св. Анни в Остінтовн, Огайо, вшанувала о. Володимира Височанського з нагоди 25-літнього ювілею його священства. Отець Володимир є членом 230-го Відділу УНСоюзу. На фотографії „Скіп" (Іван) Боровицький, муж секретарки Відділу Аннабели Боровицької, передає отцеві Височанському дарунок.

Д-р О. Білик доповідав на двох наукових з'їздах

Минулого місяця, 3-7-го травня, відбувся в Сінсінаті, Огайо, крайовий з'їзд Американської оливно-хемічної асоціяції з великою кількістю учасників, які прибули сюди з американського та інших континентів. У цьому престижевому з'їзді взяв участь д-р Олександер Білик та виголосив там дві наукові доповіді про свої досліди в ділянці біохемічної каталізи деяких ензимів для синтези товщевих амидів.

Другий з'їзд, т. зв. середньоатлантійський, який зорганізувала найбільша в Америці Хемічна асоціяція, відбувся в днях 24-27-го травня в Черрі Гілл, Нж. Дж. На цьому з'їзді д-р О. Білик виголосив теж свою доповідь про ензиматичну гидролізу (розщеплення) звіринних і рослинних товщів. Всі три доповіді, вислідки яких є предметом опатентовання, викликали помітне зацікавлення серед багатьох учасників з'їзду, доказом чого були численні прохання до доповідача переслати їм матеріяли про методику і результати його досліджень.

Проблемою у цій країні, яка чекає конкретної розв'язки є знайти спосіб для використання великої кількости неїдимих звіринних товщів (біля 7 біл. фунтів річно), пристосувавши їх до ужитку у харчовій та хемічній індустріях. Першим кроком до цього є гидроліза т. зв. ґлицеридів на вільні товщеві кислоти, які можуть стати цінним і дешевим сирівцем для різного рода товарів загального примінення. Існуючі індустріяльні методи для гидролізи глицеридів та синтези товщевих амидів, що мають широке застосування у різних ділянках хемічної індустрії, є дуже коштовні, скомпліковані й рисковні. В цьому можуть нам допомогти чародійні мікроорганізми — ензими. І саме в цій ділянці працює д-р Білик. Йому вдалось примінити каталічну активність деяких ензимів, які простим і дешевим способом у примітивних умовах можуть розчіплювати вповні глицериди, а також синтезувати високоякісні товщеві амиди.

В. Р. Ч.

Однієї матері ми діти...

Великдень цього року випав досить пізно. Тому так зложилося, що традиційне свячене у 82-му Відділі СУА відбулося 12-го травня, тобто напередодні Дня Матері.

Приємною несподіванкою для нас була присутність на свяченому членки Гельсінкської групи Ірини Чабан. В її особі ми бачили представницю жінок сучасної України, яка бореться за свої права до незалежного життя.

Відкривиючи збори, голова Відділу Іванна Клим підкреслила, що, мабуть вперше цього року на наших землях святкували Великдень свобідніше. А тому, що наше свячене відбувається перед Днем Матері, ми прилучуємося до цього святкування, бо, мабуть, ніхто більше, як українська мати, заслуговує на її відзначення. За всю історію життя українського народу українські матері приносили найбільші жертви і на них була положена найважча відповідальність за виховання молодого покоління. Геройство, посвята, участь у громадському житті характерні для української жінки, ставлять її на перше місце серед матерів світу. Ми складаємо поклін і подяку нашим українським матерям, продовжувала вона. А користаючи з цієї нагоди, що на нашому святі є представниця українських матерів з рідних земель, складаємо цю подяку на її руки.

У відповідь на передачу звернення до українських матерів, Ірина Чабан розказала дещо про ті умови, в яких доводилося жити нашим жінкам-матеріям.

Згадала вона про Катрусю Зарицьку та інших репресованих, про тих, що отримали по 25 років тюрми. Будучи в тюрмі, не знали де їхні діти, а їх виховували в дитячих будинках, як таких, що не мають батьків.

Ми були вдячні нашій землячці за розповідь про боротьбу сучасного Львова та освітлення малознаних сторінок з життя українських матерів-героїнь.

Наступною виступила Ірина Іванчишин, яка прочитала поміщене у „Національній Трибуні" великоднє побажання, що його передав Василь Січко, голова Українського Християнсько-демократичного Фронту, від Президії УХДФ і відновленого Пласту в Україні. Ці побажання сповнені надії, що наш народ розкиданий по усій земній кулі, невдовзі з'єднається у єдиній вільній самостійній державі.

Виступила із словом також наша членка Мирослава Савчак, яка була на зустрічі з о. Василем Романюком. Він розказував присутнім, про життя Української католицької Церкви у катакомбах та про жахливі умови на засланні й в таборах. Він розказав, як в умовах табору кримінальні елементи докучали політичним в'язням, а особливо священикам, із спеціяльною перфідією. І подиву гідним було, як наші хлопці з такою силою і рішучістю протиставилися їм, що напасники мусіли уступити.

На кінець Ольга Семчишин поділилася з нами враженнями з поїздки до Львова. Вона була присутня на першотравневій демонстрації, де львів'яни ухитрилися перейти перед трибуною із синьо-жовтими прапорами.

Слухали ми розповідей про минуле і сучасне наших рідних і знову переживали все разом з ними, бож однієї матері ми діти.

М.М.

ЗАВЕРШИЛАСЯ ОФІЦІЙНА візита спікера іранського парляменту Гашемі Рафсанджані у Совєтському Союзі. Згідно з попередньою домовленістю Рафсанджані повинен був вилетіти у Тегран ще в четвер, 22-го червня, однак за домовленістю зі совєтським урядом термін візити був продовжений ще на один день. Іранський гість відвідав Баку і зустрічався з місцевими керівниками і представниками мусулманів.

В ІНДІЇ ІЗ БЛИЗЬКИМИ загальними виборами партія теперішнього Уряду опановує щораз більше телевізійні новинки та інші засоби масової інформації для реклями конгресової партії Раджіва Ґанді. Це викликало велике незадоволення у населення і у всіх опозиційних політичних партій.

У БАГАТЬОХ МІСТАХ Польщі відбуваються численні демонстрації, учасники яких протестують проти заплянованого вибрання партійного лідера країни генерала Войцєха Ярузельського на нову посаду президента. Вважають, що парлямент країни затвердить кандидатуру Ярузельського ще до початку офіційної візити в Польщу президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша, яка запляннована на 9-го липня. Пресове агентство ПАП повідомило, що у Ґданську, Познані і Катовіцах відбулися демонстрації, під час яких звучали антисовєтські льозунґи, а також образи на адресу Ярузельського. Масова демонстрація під гаслами „Росіяни, забирайтеся додому!" і „Геть комуну!" відбулися у Кракові. Учасники демонстрації пройшли вулицями міста до будинку совєтського консульства.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ПЕТРО ВИННИК, член УНС Відд. 321-го ім. свв. Петра і Павла у Феніксвіллі, Па., помер 2-го травня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 19-го червня 1912 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку дружину Мері, синів Йосифа і Евгена, дочку Патрисію А. Тулі, сестер Френсис і Джулі, братів Павла і Стефана та 5 внуків. Похорон відбувся 6-го травня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Феніксвіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Цюк, секр.

ЕВА СЕКАЛА, член УНС Відділу 230-го ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо, померла 27-го квітня 1989 року на 65-му році життя. Нар. в Янгставні. Членом УНС стала 1945 року. Залишила у смутку сестер Гелен Гронен і Енн Капороссі, братів Вілліяма і Майка. Похорон відбувся 1-го травня 1989 року на цвинтарі Кальварія в Янгставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Аннавелля Боровицька, секр.

Д-р ГРИГОРІЙ ЗУБ, член УНС Відд. 418-го ім. Б. Хмельницького в Торонто, Онт. помер 7-го квітня 1989 року на 74-му році життя. Нар. 4-го жовтня 1915 року в селі Бунів, Яворів, Україна. Членом УНС став 1971 р. Залишив у смутку дружину Оксану, дочку Моніку Стівенс і сина Стефана. Похорон відбувся 11-го квітня 1989 року на цвинтарі „Аур Лейді оф Мерсі" в Сарнії, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Мельник-Гаврилюк, секр.

ДЖЕССІ ЕҐНЮ, член УНС Відд. 56-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілінґ, В.Ва., померла 12-го квітня 1989 року на 73-му році життя. Членом УНС стала 1932 року залишила в смутку мужа Юліяна. Похорон відбувся на цвинтарі Ґрінвуд у Вілінґ, В. Ва.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Когут, секр.

РОМАН ЛЕВУС, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл. помер 4-го травня 1989 року на 39-му році життя. Нар. 1948 року в Німеччині. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку маму Марію Левус-Стасюк з мужем і брата Володимира з родиною. Похорон відбувся 8-го травня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

АННА ЛІҐВА ВАРТОН, член УНС Відд. 336-го Т-ва „Сокіл" в Клівленді, Огайо, померла 9-го травня 1989 року на 73-му році життя. Нар. 5-го травня 1916 року. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Сема і знайомих. Похорон відбувся на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ТЕОДОР ВОЛОЩУК, член УНС Відд. 11-го ім. св. Михаїла в Джанставні, Па., помер 22-го травня 1989 року на 86-му році життя. Нар. 3-го березня 1903 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Гелен, синів Олександра, Теодора, мол. і Роберта, та дочку Ліліян А. Похорон відбувся 25-го травня 1989 року на цвинтарі св. Володимира в Джанставні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар